2024/2084

2024 7 29

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2024/2084

2024 m. liepos 26 d.

kuriuo skiriamas Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis Kosove (*)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 33 straipsnį ir 31 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2008 m. vasario 4 d. Taryba susitarė paskirti Europos Sąjungos specialųjį įgaliotinį (toliau – ES specialusis įgaliotinis) Kosove;

(2) 2020 m. liepos 30 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2020/1135 ([1]), kuriuo Tomáš SZUNYOG buvo paskirtas ES specialiuoju įgaliotiniu Kosove;

(3) 2023 m. liepos 20 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2023/1527 ([2]), kuriuo buvo pratęstas Tomáš SZUNYOG, kaip ES specialiojo įgaliotinio Kosove, įgaliojimų terminas. ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų terminas turi baigtis 2024 m. rugpjūčio 31 d.;

(4) Aivo ORAV turėtų būti paskirtas ES specialiuoju įgaliotiniu Kosove laikotarpiui nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2026 m. rugpjūčio 31 d.;

(5) ES specialusis įgaliotinis vykdys įgaliojimus tokiomis aplinkybėmis, kurios gali pablogėti ir galėtų sutrukdyti siekti Sąjungos išorės veiksmų tikslų, kaip išdėstyta Sutarties 21 straipsnyje,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis

Europos Sąjungos specialiuoju įgaliotiniu (toliau – ES specialusis įgaliotinis) Kosove nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. skiriamas Aivo ORAV. Taryba, remdamasi Politinio ir saugumo komiteto (toliau – PSK) įvertinimu bei Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) pasiūlymu, gali nuspręsti ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimus pratęsti arba juos nutraukti anksčiau.

2 straipsnis

Politikos tikslai

ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimai grindžiami šiais Sąjungos politikos tikslais Kosove:

a) lyderio vaidmens atlikimas siekiant, kad būtų sukurtas stabilus, perspektyvus, taikus, demokratinis ir daugiatautis Kosovas, kuris dalyvauja regioniniame bendradarbiavime;

b) stabilumo regione stiprinimas ir indėlis į bendradarbiavimą regione apskritai bei indėlis į gerus kaimyniškus santykius Vakarų Balkanuose;

c) Kosovo, kuris būtų įsipareigojęs laikytis teisinės valstybės principo ir užtikrintų mažumų, kultūros bei religinio paveldo apsaugą, propagavimas;

(*) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

([1]) 2020 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2020/1135, kuriuo skiriamas Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis Kosove (OL L 247, 2020 7 31, p. 25).

([2]) 2023 m. liepos 20 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2023/1527, kuriuo pratęsiamas Europos Sąjungos specialiojo įgaliotinio Kosove įgaliojimų terminas ir iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2020/1135 (OL L 185, 2023 7 24, p. 30).

d) parama Kosovo europinei perspektyvai ir suartėjimui su Sąjunga atsižvelgiant į regiono perspektyvą ir laikantis Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Kosovo stabilizacijos ir asociacijos susitarimo ([3]) (toliau – Stabilizacijos ir asociacijos susitarimas) ir Tarybos sprendimo (ES) 2015/1988 ([4]) bei atsižvelgiant į atitinkamas Tarybos išvadas.

3 straipsnis

Įgaliojimai

Kad būtų pasiekti politikos tikslai, ES specialiajam įgaliotiniui suteikiami šie įgaliojimai:

a) remti Kosovo europinę perspektyvą ir suartėjimą su Sąjunga atsižvelgiant į regiono perspektyvą ir laikantis Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo ir Tarybos sprendimo (ES) 2015/1988 bei atsižvelgiant į atitinkamas Tarybos išvadas, pasitelkiant tikslines viešosios komunikacijos priemones ir Sąjungos informavimo veiklą, skirtą užtikrinti Kosovo visuomenės geresnį su Sąjunga susijusių reikalų supratimą ir paramą, įskaitant EULEX KOSOVO veiklą;

b) visais ES specialiojo įgaliotinio turimais būdais ir priemonėmis bei remiant Sąjungos biurui Kosove stebėti, padėti ir palengvinti pažangą įgyvendinant politinius, ekonominius ir Europos prioritetus, įskaitant saugumą ir užsienio vykdomą manipuliavimą informacija ir kišimąsi (angl. *Foreign Information Manipulation and Interference* (FIMI)), atsižvelgiant į atitinkamą institucijų kompetenciją ir atsakomybę, bei remti Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo įgyvendinimą, be kita ko, vykdant Europos reformų darbotvarkę;

c) prisidėti prie pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, įskaitant moterų ir vaikų teises bei laisves, taip pat susijusias su lytimi, įvairove, įtrauktimi, ir mažumų apsaugos plėtojimo ir stiprinimo Kosove laikantis Sąjungos žmogaus teisių politikos ir Sąjungos gairių dėl žmogaus teisių;

d) skatinti bendrą Sąjungos politinį koordinavimą Kosove;

e) stiprinti Sąjungos dalyvavimą vykdant veiklą Kosove ir užtikrinti, kad toks dalyvavimas būtų darnus, veiksmingas ir matomas; koordinuoti Sąjungos viešosios komunikacijos strategiją Kosove, be kita ko, glaudžiai bendradarbiaujant su ES specialiuoju įgaliotiniu Belgrado ir Prištinos dialogui ir Europos Sąjungos teisinės valstybės misijos Kosove (EULEX KOSOVO) vadovu;

f) teikti EULEX KOSOVO vadovui gaires vietos politikos klausimais, be kita ko, dėl klausimų, susijusių su misijos vykdomosiomis pareigomis, politinių aspektų, taip pat dėl galimo jos veiklos perdavimo ES specialiajam įgaliotiniui ar Sąjungos biurui Kosove ir (arba) vietos institucijoms, kai tinkama ir jeigu tai leidžia vietos aplinkybės;

g) prireikus remti Belgrado ir Prištinos dialogą, kuriam palankesnes sąlygas sudaro vyriausiasis įgaliotinis, daugiausia dėmesio skiriant procesui palankios aplinkos skatinimui; teikti ES specialiajam įgaliotiniui Belgrado ir Prištinos dialogui rekomendacijas ir ekspertines žinias vietos politikos klausimais;

h) atitinkamai remti specialiųjų bylų tyrimo skyriaus ir specialiųjų bylų prokuratūros įgaliojimus, koordinuojant veiklą su EULEX KOSOVO, be kita ko, komunikacijos ir informavimo priemonėmis.

4 straipsnis

Įgaliojimų vykdymas

1. ES specialusis įgaliotinis yra atsakingas už įgaliojimų vykdymą; jo veiklą prižiūri vyriausiasis įgaliotinis.

2. PSK palaiko ypatingus ryšius su ES specialiuoju įgaliotiniu, o su Taryba ES specialusis įgaliotinis bendrauja pirmiausia per šį komitetą. PSK ES specialiajam įgaliotiniui teikia strategines konsultacijas ir nurodo politinę kryptį pagal savo įgaliojimus, nedarant poveikio vyriausiojo įgaliotinio įgaliojimams.

3. ES specialusis įgaliotinis savo veiksmus glaudžiai koordinuoja su Europos išorės veiksmų tarnyba (toliau – EIVT) ir atitinkamais jos padaliniais.

([3]) OL L 71, 2016 3 16, p. 3.
([4]) 2015 m. spalio 22 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1988 dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Kosovo stabilizacijos ir asociacijos susitarimo pasirašymo Sąjungos vardu (OL L 290, 2015 11 6, p. 4).

5 straipsnis

Finansavimas

1. Su ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų vykdymu laikotarpiu nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. susijusioms išlaidoms padengti skiriama orientacinė finansavimo suma yra 4 970 500 EUR.

2. Išlaidos tvarkomos pagal Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas procedūras ir taisykles.

3. Išlaidos tvarkomos pagal ES specialiojo įgaliotinio ir Komisijos sudarytą sutartį. Už visas išlaidas ES specialusis įgaliotinis yra atskaitingas Komisijai.

6 straipsnis

Darbuotojų grupės sudarymas ir sudėtis

1. Neviršydamas ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų ir turimų atitinkamų finansinių išteklių, ES specialusis įgaliotinis sudaro darbuotojų grupę. Į darbuotojų grupę įtraukiami darbuotojai, turintys profesinės patirties konkrečiose politikos srityse, kaip reikalaujama įgaliojimuose. ES specialusis įgaliotinis Tarybai ir Komisijai nedelsdamas praneša apie darbuotojų grupės sudėtį.

2. Valstybės narės, Sąjungos institucijos ir EIVT gali pasiūlyti deleguoti darbuotojus dirbti su ES specialiuoju įgaliotiniu. Atlyginimą tokiems deleguotiems personalo nariams moka atitinkamai ta valstybė narė, atitinkama Sąjungos institucija arba EIVT. Valstybių narių į Sąjungos institucijas arba EIVT deleguoti ekspertai taip pat gali būti komandiruojami dirbti su ES specialiuoju įgaliotiniu. Pagal sutartį pasamdyti tarptautiniai darbuotojai turi turėti vienos iš valstybių narių pilietybę.

3. Visi komandiruoti personalo nariai administraciniu požiūriu lieka pavaldūs siunčiančiajai valstybei narei, siunčiančiajai Sąjungos institucijai arba EIVT ir vykdo savo pareigas bei veikia ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų labui.

7 straipsnis

ES specialiojo įgaliotinio ir ES specialiojo įgaliotinio personalo privilegijos ir imunitetai

Su priimančiosiomis šalimis atitinkamai susitariama dėl ES specialiojo įgaliotinio misijos ir ES specialiojo įgaliotinio personalo narių užduočių įvykdymui ir sklandžiam darbui užtikrinti būtinų privilegijų, imunitetų ir kitų garantijų. Valstybės narės ir EIVT tokiu tikslu teikia visą būtiną paramą.

8 straipsnis

ES įslaptintos informacijos saugumas

1. ES specialusis įgaliotinis ir ES specialiojo įgaliotinio darbuotojų grupės nariai laikosi saugumo principų ir būtiniausių standartų, nustatytų Tarybos sprendimu 2013/488/ES ([5]).

2. Vyriausiajam įgaliotiniui suteikiami įgaliojimai laikantis ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių NATO/KFOR atskleisti veiksmų tikslais parengtą ES įslaptintą informaciją ir dokumentus, pažymėtus ne aukštesnio kaip „CONFIDENTIEL UE/ES CONFIDENTIAL“ lygio slaptumo žyma.

3. Vyriausiajam įgaliotiniui suteikiami įgaliojimai, atsižvelgiant į ES specialiojo įgaliotinio veiklos poreikius, Jungtinėms Tautoms ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai, laikantis ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių, atskleisti veiksmų tikslais parengtą ES įslaptintą informaciją ir dokumentus, pažymėtus ne aukštesnio kaip „RESTREINT UE/ES RESTRICTED“ lygio slaptumo žyma. Tuo tikslu sudaromi vietos susitarimai.

4. Vyriausiajam įgaliotiniui suteikiami įgaliojimai su šiuo sprendimu susijusioms trečiosioms šalims atskleisti ES neįslaptintus dokumentus, susijusius su Tarybos svarstymais dėl veiksmų, kuriems pagal Tarybos darbo tvarkos taisyklių ([6]) 6 straipsnio 1 dalį taikomas profesinės paslapties reikalavimas.

([5]) 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2013/488/ES dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1).

([6]) 2009 m. gruodžio 1 d. Tarybos sprendimas 2009/937/ES, patvirtinantis Tarybos darbo tvarkos taisykles (OL L 325, 2009 12 11, p. 35).

9 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija ir logistinė parama

1. Valstybės narės, EIVT, Komisija ir Tarybos Generalinis sekretoriatas užtikrina, kad ES specialiajam įgaliotiniui būtų sudaryta galimybė susipažinti su visa reikiama informacija.

2. Sąjungos delegacijos regione ir (arba) valstybės narės, kai tinkama, teikia logistinę paramą regione.

10 straipsnis

Saugumas

ES specialusis įgaliotinis, laikydamasis Sąjungos politikos dėl personalo, dislokuoto už Sąjungos ribų vykdyti veiksmus pagal Sutarties V antraštinę dalį, saugumo, laikydamasis ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų ir atsižvelgdamas į saugumo padėtį jo atsakomybei priskirtoje teritorijoje, imasi visų praktiškai įgyvendinamų priemonių viso tiesiogiai ES specialiajam įgaliotiniui pavaldaus personalo saugumui užtikrinti, visų pirma:

a) sudarydamas konkretų saugumo planą, grindžiamą EIVT gairėmis, įskaitant konkrečias fizines, organizacines ir procedūrines saugumo priemones, kuriuo reglamentuojamas personalo saugaus atvykimo į jo atsakomybei priskirtą teritoriją ir judėjimo joje valdymas, taip pat saugumo incidentų valdymas, įskaitant nenumatytų atvejų planą bei evakuacijos planą;

b) užtikrindamas, kad visi už Sąjungos ribų dislokuoti personalo nariai būtų apdrausti didelės rizikos draudimu, būtinu dėl jo atsakomybei priskirtoje teritorijoje esančių sąlygų;

c) užtikrindamas, kad prieš atvykstant arba atvykus į jo atsakomybei priskirtą teritoriją būtų organizuotas visų ES specialiojo įgaliotinio darbuotojų grupės narių, dislokuotinų už Sąjungos ribų, įskaitant vietoje pasamdytus personalo narius, atitinkamas mokymas saugumo klausimais, atsižvelgiant į EIVT nustatytą rizikos lygį toje teritorijoje;

d) užtikrindamas, kad būtų įgyvendinamos visos sutartos rekomendacijos, pateiktos remiantis reguliariais saugumo įvertinimais, ir Tarybai, vyriausiajam įgaliotiniui bei Komisijai raštu būtų teikiamos jų įgyvendinimo ir kitų saugumo klausimų ataskaitos, sudarančios reguliarių pažangos ataskaitų ir galutinės įgaliojimų vykdymo ataskaitos dalį.

11 straipsnis

Ataskaitų teikimas

ES specialusis įgaliotinis vyriausiajam įgaliotiniui ir PSK reguliariai teikia ataskaitas. ES specialusis įgaliotinis taip pat reikiamu mastu teikia ataskaitas Tarybos darbo grupėms. Reguliariai teikiamos ataskaitos platinamos per sistemą COREU. ES specialusis įgaliotinis gali teikti ataskaitas Užsienio reikalų tarybai. ES specialusis įgaliotinis gali dalyvauti informuojant Europos Parlamentą.

12 straipsnis

Koordinavimas

1. ES specialusis įgaliotinis prisideda prie Sąjungos veiksmų vieningumo, nuoseklumo ir veiksmingumo bei padeda užtikrinti, kad visos Sąjungos priemonės ir valstybių narių veiksmai būtų vykdomi suderintai siekiant Sąjungos politikos tikslų. Kai tikslinga, siekiama palaikyti ryšius su valstybėmis narėmis. ES specialiojo įgaliotinio veikla atitinkamai derinama su Komisijos veikla ir su kitų tame regione veikiančių ES specialiųjų įgaliotinių veikla. ES specialusis įgaliotinis reguliariai informuoja valstybių narių atstovybes ir Sąjungos delegacijas.

2. Veiksmų vietoje palaikomas glaudus ryšys su Sąjungos delegacijų regione vadovais ir valstybių narių misijų vadovais. Jie deda visas įmanomas pastangas, kad padėtų ES specialiajam įgaliotiniui vykdyti jo įgaliojimus. ES specialusis įgaliotinis vietoje teikia politines rekomendacijas EULEX KOSOVO vadovui, be kita ko, su vykdomosiomis pareigomis susijusių klausimų politiniais aspektais. ES specialusis įgaliotinis ir civilinių operacijų vadas prireikus konsultuojasi tarpusavyje. ES specialusis įgaliotinis glaudžiai koordinuoja veiklą su ES specialiuoju įgaliotiniu Belgrado ir Prištinos dialogui ir teikia konsultacijas bei ekspertines žinias vietos politikos klausimais. ES specialusis įgaliotinis taip pat palaiko ryšius su atitinkamais vietos organais bei kitais tarptautiniais ir regioniniais subjektais veiksmų vietoje.

3. ES specialusis įgaliotinis su kitais veiksmų vietoje esančiais Sąjungos subjektais užtikrina informacijos platinimą ir dalijimąsi ja tarp veiksmų vietoje esančių Sąjungos subjektų, kad padėtis būtų kuo labiau vienodai suprantama ir vertinama.

13 straipsnis

Pagalba pretenzijų atveju

ES specialusis įgaliotinis ir ES specialiojo įgaliotinio personalas teikia pagalbą, susijusią su atsaku į bet kokias pretenzijas ir pareigas, kylančias dėl ankstesnių ES specialiųjų įgaliotinių Kosove įgaliojimų vykdymo, ir tokiais tikslais suteikia administracinę pagalbą bei prieigą prie atitinkamų bylų.

14 straipsnis

Peržiūra

Šio sprendimo įgyvendinimas ir jo suderinamumas su kita Sąjungos veikla regione yra nuolat peržiūrimi. ES specialusis įgaliotinis Tarybai, vyriausiajam įgaliotiniui ir Komisijai teikia reguliarias pažangos ataskaitas, o ne vėliau kaip 2026 m. gegužės 30 d. – galutinę išsamią įgaliojimų vykdymo ataskaitą.

15 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2024 m. liepos 26 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

BÓKA J.